

Планы семінарскіх заняткаў па дысцыпліне
“Ахова помнікаў гісторыі і культуры на Гомельшчыне”

Тэма 1. Уводзіны ў дысцыпліну “Ахова помнікаў гісторыі і культуры на Гомельшчыне”.

1. Прадмет, мэты і задачы дысцыпліны “Ахова помнікаў гісторыі і культуры на Гомельшчыне”; роля і значэнне дысцыпліны.
2. Класіфікацыя помнікаў гісторыі і культуры.
3. Ахова і вывучэнне помнікаў гісторыі і культуры ў дасавецкі перыяд.
4. Ахова і вывучэнне помнікаў гісторыі і культуры у савецкі перыяд.
5. Вывучэнне і ахова помнікаў гісторыі і культуры на сучасным этапе.

Літаратура:

99 знаменитых мест Беларуси. – Минск: Адукацыя і выхаванне, 2019. – 231 с.

Гомель: старонкі гісторыі: (да 870-годдзя першай згадкі ў летапісе): зборнік навуковых артыкулаў / рэдкалегія: В. А. Міхедзька [і інш.] Гомель: ГДУ імя Ф. Скарыны, 2012. – 184 с.

Гомельская губерния, 1919–1926 гг. : документы и материалы / Департамент по архивам и делопроизводству М-ва юстиции РБ [и др.]; сост.: М. А. Алейникова [и др.]; редколлегия: В. И. Адамушко [и др.]. – Минск: НАРБ, 2009. – 270 с.

Гомельская область в первые месяцы Великой Отечественной войны: документы и материалы / Департамент по архивам и делопроизводству М-ва юстиции РБ / сост.: В. Д. Селеменев [и др.]. – Минск: НАРБ, 2010. – 272 с.

Гомельская область, 1938–1941 гг. : документы и материалы / сост.: М. А. Алейникова [и др.]; редкол.: В. И. Адамушко [и др.]. – Минск: НАРБ, 2013. – 214 с.

Гомельская область: 75 славных лет / Гомельский областной исполнительный комитет; авторы текста: Н. Н. Мезга [и др.]; ред. кол.: В. А. Дворник (общая редакция) [и др.]; фото: О. В. Белоусов [и др.] Гомель: Редакция газеты «Гомельская праўда», 2012. – 251 с.

Гомельщина в событиях 1917–1945 гг. : материалы научно-практической конференции. Гомель, 27 ноября 2007 г. / редкол.: А. А. Коваленя [и др.]. – Гомель: БелГУТ, 2007. – 303 с.

Дзяржаўны спіс гісторыка-культурных каштоўнасцей Рэспублікі Беларусь / склад. В. Я. Абламскі, І. М. Чарняўскі, Ю. А. Барысюк. – Мінск: БЕЛТА, 2009. – 684 с.

Дивное ожерелье Беларуси: ТОП-30 уникальных мест Беларуси по версии газеты "Беларускі Час", в которых стоит побывать. – Минск: Проф-Пресс, 2019. – 73 с.

Збор помнікаў гісторыі і культуры Беларусі. Гомельская вобласць. – Мінск: БелСЭ, 1985. – 383 с.

Кодэкс Рэспублікі Беларусь аб культуры / Национальный правовой Интернет-портал Республики Беларусь. – [Электронны рэсурс]. – Рэжым доступу: <https://pravo.by/document/?guid=12551&p0=Hk1600413>. – Дата доступу: 16.03.2022.

Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь / – [Электронны рэсурс]. – Рэжым доступу: <https://kultura.by>. – Дата доступу: 16.03.2022.

Об охране историко-культурного наследия Республики Беларусь: Закон Республики Беларусь, 9 января 2006 г., № 98-3 // Национальный реестр правовых актов Республики Беларусь. – 2006. – № 9. – 2/1195.

Сборник информационно-методических материалов по охране историко-культурного наследия Гомельской области / редкол.: С. В. Рязанов (гл.ред.) [и др.] – Жлобин, 2015. – 120 с.

Чантурия, В. А. Памятники и памятные места Беларуси / В. А. Чантурия, Ю. В. Чантурия. – Минск: Харвест, 2019. – 414 с.

Черныш, С. Беларусь невероятная: путеводитель / С. Черныш. – Минск: Бинера, 2019. – 160 с.

Тэма 2. Адміністрацыйныя аспекты аховы помнікаў гісторыі і культуры.

1. Адміністрацыйны кантроль за аховай гісторыка-культурнай спадчыны.
2. Дзяржаўныя ўстановы і іх паўнамоцтвы ў сферы аховы помнікаў гісторыі і культуры.
3. Дзяржаўны ўлік гісторыка-культурных каштоўнасцей Беларусі.
4. Помнікі гісторыі і культуры Гомельшчыны ў Дзяржаўным спісе гісторыка-культурных каштоўнасцей.
5. Роля і значэнне грамадскіх арганізацый у ахове гісторыка-культурнай спадчыны.

Літаратура:

Гомель: старонкі гісторыі: (да 870-годдзя першай згадкі ў летапісе) : зборнік навуковых артыкулаў / Рэдкалегія: В. А. Міхедзька [і інш.] Гомель : ГДУ імя Ф. Скарыны, 2012. – 184 с.

Гомельская область: 75 славных лет / Гомельский областной исполнительный комитет; авторы текста: Н. Н. Мезга [и др.]; ред. кол.: В. А. Дворник (общая редакция) [и др.]; фото: О. В. Белоусов [и др.] Гомель : Редакция газеты «Гомельская праўда», 2012. – 251 с.

Кодэкс Рэспублікі Беларусь аб культуры / Национальный правовой Интернет-портал Республики Беларусь. – [Электронны рэсурс]. – Рэжым доступу: <https://pravo.by/document/?guid=12551&p0=Нк1600413>. – Дата доступу: 16.03.2022.

Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь / – [Электронны рэсурс]. – Рэжым доступу: <https://kultura.by>. – Дата доступу: 16.03.2022.

Об охране историко-культурного наследия Республики Беларусь: Закон Республики Беларусь, 9 января 2006 г., № 98-3 // Национальный реестр правовых актов Республики Беларусь. – 2006. – № 9. – 2/1195.

Сборник информационно-методических материалов по охране историко-культурного наследия Гомельской области / редкол.: С. В. Рязанов (гл.ред.) [и др.] – Жлобин, 2015. – 120 с.

Тэма 3. Помнікі архітэктуры ў Гомельскім рэгіёне.

1. Архітэктурная спадчына Гомельшчыны дасавецкага перыяду.
2. Помнікі культуравага драўлянага дойлідства на Гомельшчыне.
3. Помнікі архітэктуры Гомельшчыны савецкага часу.
4. Сучасная гомельская цывільная і прамысловая архітэктура.

Літаратура:

Виноградов, Л. Гомель: Его прошлое и настоящее. 1142–1900 г. / Л. Виноградов / [факс. воспр. изд. 1990 г. из фондов Гомел. обл. краевед. музея Гомель]: Сож, 1992. – 48 с.

Гомель. Энциклопедический справочник. – Минск: БелСЭ, 1991. – 527 с.

Гомель: старонкі гісторыі: (да 870-годдзя першай згадкі ў летапісе): зборнік навуковых артыкулаў / Рэдкалегія: В. А. Міхедзька [і інш.] Гомель : ГДУ імя Ф. Скарыны, 2012. – 184 с.

Гомельскі палац / аўтар тэксту Т. Ф. Літвінава. – Мінск: Беларусь, 2006. – 74 с.

Гомельская область: 75 славных лет / Гомельский областной исполнительный комитет; авторы текста: Н. Н. Мезга [и др.]; ред. кол.: В. А. Дворник (общая редакция) [и др.]; фото: О. В. Белоусов [и др.] Гомель : Редакция газеты «Гомельская праўда», 2012. – 251 с.

Збор помнікаў гісторыі і культуры Беларусі. Гомельская вобласць. – Мінск: БелСЭ, 1985. – 383 с.

Краязнаўчы сайт Гомеля і Гомельшчыны. – Режим доступа : <http://nashkraj.info/content/view/347/>. – Дата доступа 15.03.2022.

Кур'яновіч, Ю. У. Тураў: старажытны і сучасны / Ю. У. Кур'яновіч. – Мінск: Беларусь, 2019. – 75 с.

Локотко, А. И. Историко-культурные регионы Беларуси / А. И. Локотко. – Минск: ЕГУ, 2002. – 227 с.

Макушников, О. А. Гомель с древнейших времен до конца XVIII века : Историко–краеведческий очерк / О. А. Макушников. – Гомель: ЦНТИДИ, 2002. – 243 с.

Морозов, В. Ф. Гомель классический: Эпоха. Меценаты. Архитектура / В. Ф. Морозов. – Минск: Четыре четверти, 1997 – 335 с.

Сборник информационно-методических материалов по охране историко-культурного наследия Гомельской области / редкол.: С. В. Рязанов (гл.ред.) [и др.] – Жлобин, 2015. – 120 с.

Сергачёв, С. А. Народное зодчество Беларуси: история и современность / С. А. Сергачёв. – Минск : Беларуская Энцыклапедыя імя П. Броўкі, 2015. – 559 с.

Чернатов, В. М. Станислав Шабуневский / В. М. Чернатов. – Минск : Беларусь, 2005. – 95 с.

Юго-Восточная Беларусь: археология, ранняя история, памятники: сборник научных статей / Учреждение образования "Гомельский государственный университет им. Франциска Скорины", Исторический факультет. – Гомель : ГГУ, 2018. – 144 с.

Тэма 4. Старыя сядзібы і паркі на тэрыторыі Гомельшчыны і меры па іх ахове.

1. Гомельскі палацава-паркавы ансамбль.
2. Старыя сядзібы на тэрыторыі Гомельскай вобласці.
3. Старыя паркі Гомельшчыны і меры па іх ахове.

Літаратура:

Виноградов, Л. Гомель: Его прошлое и настоящее. 1142–1900 г. / Л. Виноградов / [факс. воспр. изд. 1990 г. из фондов Гомел. обл. краевед. музея Гомель]/ – Гомель: Сож, 1992. – 48 с.

Гомель. Энциклопедический справочник. – Минск: БелСЭ, 1991. – 527 с.

Гомель: старонкі гісторыі: (да 870-годдзя першай згадкі ў летапісе): зборнік навуковых артыкулаў / рэдкалегія: В. А. Міхедзька [і інш.] Гомель: ГДУ імя Ф. Скарыны, 2012. – 184 с.

Гомельскі палац / аўтар тэксту Т. Ф. Літвінава. – Минск: Беларусь, 2006. – 74 с.

Гомельская область: 75 славных лет / Гомельский областной исполнительный комитет; авторы текста: Н. Н. Мезга [и др.]; ред. кол.: В. А. Дворник (общая редакция) [и др.]; фото: О. В. Белоусов [и др.] Гомель : Редакция газеты «Гомельская праўда», 2012. – 251 с.

Гомельский дворцово-парковый ансамбль / [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.palacegomel.by>. – Дата доступа: 16.03.2022.

Збор помнікаў гісторыі і культуры Беларусі. Гомельская вобласць. – Минск: БелСЭ, 1985. – 383 с.

Краязнаўчы сайт Гомеля і Гомельшчыны / [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://nashkraj.info/content/view/347/>. – Дата доступа: 15.03.2022.

Локотко, А. И. Историко-культурные регионы Беларуси / А. И. Локотко. – Минск: ЕГУ, 2002. – 227 с.

Локотко, А. И. Маршруты белорусского туризма: историко-культурные ландшафты Беларуси / А. И. Локотко. – Минск: Беларуская навука, 2018. – 319 с.

Лучшее в Беларуси: туристический путеводитель: музеи, усадьбы, гостиницы, санатории, рестораны, активный отдых, развлечения, достопримечательности, производственный туризм, маршруты путешествий, национальная кухня / составители: Ю. С. Пагони [и др.] – Минск: Ренессанс Паблішинг, 2019. – 426 с.

Н. П. Румянцев и его эпоха в контексте славянской культуры: Материалы Междунар. науч.-практ. конф., Гомель, 12–13 мая 2004 г. / Редкол.: Алексейченко Г. А. (отв.ред.). – Гомель : ГГУ им. Ф. Скорины, 2004. – 216 с.

Тэма 5. Культавыя аб'екты на тэрыторыі Гомельшчыны.

1. Праваслаўныя культавыя аб'екты Гомельшчыны, якія маюць гісторыка-культурную каштоўнасць.
2. Каталіцкія культавыя аб'екты Гомельшчыны.
3. Стараверскія цэрквы і іўдзейскія сінагогі ў Гомельскай вобласці.
4. Культавыя аб'екты на тэрыторыі Гомельшчыны, якія не захаваліся да цяперашняга часу.

Літаратура:

Васькоў, У. Каталікі на абшарах Панізоўя і Севершчыны: гісторыя Гомельскага дэканата / У. Васькоў. – Мінск: Про Хрысто, 2012. – 359 с.

Виноградов, Л. Гомель: Его прошлое и настоящее. 1142–1900 г. / Л. Виноградов / [факс. воспр. изд. 1990 г. из фондов Гомел. обл. краевед. музея Гомель]. – Гомель: Сож, 1992. – 48 с.

Габрусь, Т. В. Страчаная спадчына / Т. В. Габрусь, А. М. Кулагін, Ю. У. Чантурья. – Мінск: Польша, 1998. – 351 с.

Гомель. Энциклопедический справочник. – Мінск: БелСэ, 1991. – 527 с.

Гомельская область: 75 славных лет / Гомельский областной исполнительный комитет; авторы текста: Н. Н. Мезга [и др.]; ред. кол.: В. А. Дворник (общая редакция) [и др.]; фото: О. В. Белоусов [и др.] Гомель : Редакция газеты «Гомельская праўда», 2012. – 251 с.

Збор помнікаў гісторыі і культуры Беларусі. Гомельская вобласць. – Мінск: БелСЭ, 1985. – 383 с.

Конфессии на Гомельщине (20–30-е годы XX в.): документы и материалы / Департамент по архивам и делопроизводству М-ва юстиции РБ. – сост.: М. А. Алейникова [и др.]; под ред. В. П. Пичукова. – Мінск: НАРБ, 2013. – 387 с.

Краязнаўчы сайт Гомеля і Гомельшчыны / [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://nashkraj.info/content/view/347/>. – Дата доступа: 15.03.2022.

Кур'яновіч, Ю. У. Тураў: старажытны і сучасны / Ю. У. Кур'яновіч. – Мінск: Беларусь, 2019. – 75 с.

Локотко, А. И. Историко-культурные регионы Беларуси / А. И. Локотко. – Мінск: ЕГУ, 2002. – 227 с.

Макушников, О. А. Гомель с древнейших времен до конца XVIII века: Историко–краеведческий очерк / О. А. Макушников. – Гомель: ЦНТИДИ, 2002. – 243 с.

Пичуков, В. П. Малые диаспоры Гомельщины в 20–30-е годы XX века: аналитические материалы и документы Гос. архива Гомельской области / Ред. Пичуков В. П. / Сост. В. П. Пичуков, М. А. Алейникова, З. А. Александрович. – Гомель : ГГТУ имени П.О. Сухого, 2008. – 250 с.

Православие на Гомельщине: историко-культурное наследие и современность: сборник научных статей / ГГУ им. Ф. Скорины, Гомельская Епархия Бел. Православной Церкви; редкол. Г. А. Алексейченко (отв. ред.) [и др.]. – Гомель : ГГУ им. Ф.Скорины, 2010. – 212 с.

Сборник информационно-методических материалов по охране историко-культурного наследия Гомельской области / редкол.: С.В. Рязанов (гл.ред.) [и др.] – Жлобин, 2015. – 120 с.

Старообрядчество как историко-культурный феномен / Материалы Международной научно-практической конференции (Гомель, 27-28 февраля 2003 г.). – Гомель: ГГУ, 2003. – 314 с.

Чантурия, В.А. Памятники и памятные места Беларуси / В. А. Чантурия, Ю. В. Чантурия. – Минск: Харвест, 2019. – 414 с.

Тэма 6. Роля музеёў, архіваў і бібліятэк у захаванні помнікаў гісторыі і культуры.

1. Асноўныя архівы, музеі і бібліятэкі Гомельскай вобласці.
2. Асноўныя накірункі дзейнасці музеёў па захаванню помнікаў гісторыі і культуры.
3. Асноўныя накірункі дзейнасці архіваў і бібліятэк па захаванню помнікаў гісторыі і культуры Гомельшчыны.
4. Гісторыка-культурныя каштоўнасці ў фондах музеёў Гомельшчыны.
5. Дакументальныя помнікі ў архівах і бібліятэках Гомельшчыны. Рэдкія кнігі і старадрукі.

Літаратура:

Архівы Беларусі / [Электронный ресурс]. – Режим доступа: archives.gov.by/. – Дата доступа: 16.03.2022.

Гомель: старонкі гісторыі: (да 870-годдзя першай згадкі ў летапісе): зборнік навуковых артыкулаў / рэдкалегія: В. А. Міхедзька [і інш.] Гомель: ГДУ імя Ф. Скарыны, 2012. – 184 с.

Гомельская абласная ўніверсальная бібліятэка імя У. І. Леніна / [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://goub.by>. – Дата доступа: 16.03.2022.

Гомельская область: 75 славных лет / Гомельский областной исполнительный комитет; авторы текста: Н. Н. Мезга [и др.]; ред. кол.: В. А. Дворник (общая редакция) [и др.]; фото: О. В. Белоусов [и др.] Гомель : Редакция газеты «Гомельская праўда», 2012. – 251 с.

Гомельский дворцово-парковый ансамбль / [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.palacegomel.by>. – Дата доступа: 16.03.2022.

Краязнаўчы сайт Гомеля і Гомельшчыны / [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://nashkraj.info/content/view/347/>. – Дата доступа: 15.03.2022.

Музеі Беларусі / [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://museum.by/>. – Дата доступа: 16.03.2022.

Пичуков, В. П. Малые диаспоры Гомельщины в 20–30-е годы XX века: аналитические материалы и документы Гос. архива Гомельской области / Ред. Пичуков В. П. / Сост. В. П. Пичуков, М. А. Алейникова, З. А. Александрович. – Гомель : ГГТУ имени П.О. Сухого, 2008. – 250 с.

Сборник информационно-методических материалов по охране историко-культурного наследия Гомельской области / редкол.: С.В. Рязанов (гл. ред.) [и др.] – Жлобин, 2015. – 120 с.

Скарбы музеяў Беларусі = Сокровища музеев Беларуси = Treasures of Belarusian museums : [ілюстраваны каталог] / М-ва культуры РБ, Ін-т культуры Беларусі. – Мінск : Інстытут культуры Беларусі, 2014. – 425 с.

Тэма 7. Нематэрыяльная гісторыка-культурная спадчына Гомельшчыны.

1. Значныя звычаі, традыцыі, абрады Гомельшчыны.
2. Мова і дыялекты насельніцтва Гомельскай вобласці.
3. Вусная народная творчасць (фальклор) Гомельшчыны.

Літаратура:

Васькоў, У. Католікі на абшарах Панізоўя і Севершчыны: гісторыя Гомельскага дэканата / У. Васькоў. – Мінск: Про Хрысто, 2012. – 359 с.

Гомель: старонкі гісторыі: (да 870-годдзя першай згадкі ў летапісе): зборнік навуковых артыкулаў / рэдкалегія: В. А. Міхедзька [і інш.] Гомель: ГДУ імя Ф. Скарыны, 2012. – 184 с.

Гомельская область: 75 славных лет / Гомельский областной исполнительный комитет; авторы текста: Н. Н. Мезга [и др.]; ред. кол.: В. А. Дворник (общая редакция) [и др.]; фото: О. В. Белоусов [и др.] Гомель : Редакция газеты «Гомельская праўда», 2012. – 251 с.

Краязнаўчы сайт Гомеля і Гомельшчыны / [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://nashkraj.info/content/view/347/>. – Дата доступа: 15.03.2022.

Локотко, А. И. Историко-культурные регионы Беларуси / А. И. Локотко. – Мінск: ЕГУ, 2002. – 227 с.

Пичуков, В. П. Малые диаспоры Гомельщины в 20–30-е годы XX века: аналитические материалы и документы Гос. архива Гомельской области / Ред. Пичуков В. П. / Сост. В. П. Пичуков, М. А. Алейникова, З. А. Александрович. – Гомель : ГГТУ имени П.О. Сухого, 2008. – 250 с.

Тэма 8. Антрапагенныя пагрозы гісторыка-культурнай спадчыне Гомельшчыны.

1. Вайна як фактар знішчэння і страты помнікаў гісторыі і культуры.
2. Крадзяжы і кантрабанда гісторыка-культурных каштоўнасцей.
3. Акты вандалізму ў адносінах да гісторыка-культурных каштоўнасцей.
4. Праблема рэстытуцыі гісторыка-культурнай спадчыны.

Літаратура:

Гомель: старонкі гісторыі: (да 870-годдзя першай згадкі ў летапісе): зборнік навуковых артыкулаў / рэдкалегія: В. А. Міхедзька [і інш.] Гомель: ГДУ імя Ф. Скарыны, 2012. – 184 с.

Гомельская область в первые месяцы Великой Отечественной войны: документы и материалы / Департамент по архивам и делопроизводству М-ва юстиции РБ; сост.: В. Д. Селеменев [и др.]. – Минск: НАРБ, 2010. – 272 с.

Гомельская область: 75 славных лет / Гомельский областной исполнительный комитет; авторы текста: Н. Н. Мезга [и др.]; ред. кол.: В. А. Дворник (общая редакция) [и др.]; фото: О. В. Белоусов [и др.] Гомель : Редакция газеты «Гомельская праўда», 2012. – 251 с.

Гомельщина в 1941 году: материалы научно-практической конференции, посвященной 65-летию начала Великой Отечественной войны, Гомель, 20 июня 2006 г. / редкол.: А. А. Коваленя [и др.]. – Гомель: БелГУТ, 2006. – 274 с.

Кодэкс Рэспублікі Беларусь аб культуры / Национальный правовой Интернет-портал Республики Беларусь. – [Электронны рэсурс]. – Рэжым доступу: <https://pravo.by/document/?guid=12551&p0=Hk1600413>. – Дата доступу: 16.03.2022.

Краязнаўчы сайт Гомеля і Гомельшчыны / [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://nashkraj.info/content/view/347/>. – Дата доступа: 15.03.2022.

Об охране историко-культурного наследия Республики Беларусь: Закон Республики Беларусь, 9 января 2006 г., № 98-3 // Национальный реестр правовых актов Республики Беларусь. – 2006. – № 9. – 2/1195.

Сборник информационно-методических материалов по охране историко-культурного наследия Гомельской области / редкол.: С. В. Рязанов (гл.ред.) [и др.] – Жлобин, 2015. – 120 с.

Тэма 9. Захаванне помнікаў гісторыі і культуры ў раёнах, што пацярпелі ад аварыі на Чарнобыльскай атамнай электрастанцыі.

1. Мерапрыемствы па выратаванню гісторыка-культурных каштоўнасцей у другой палове 80-х – 90-ыя гады ХХ ст.
2. Дзейнасць Дзяржаўнай гісторыка-культурнай экспедыцыі па выратаванні помнікаў гісторыі і культуры Беларусі у раёнах, што пацярпелі ад аварыі на Чарнобыльскай атамнай электрастанцыі.
3. Мерапрыемствы па ахове помнікаў гісторыі і культуры на забруджанай тэрыторыі Гомельскай вобласці ў ХХІ ст.

Літаратура:

Габрусь, Т. В. Страчаная спадчына / Т. В. Габрусь, А. М. Кулагін, Ю. У. Чантурыя. – Мінск: Полымя, 1998. – 351 с.

Гомель: старонкі гісторыі: (да 870-годдзя першай згадкі ў летапісе): зборнік навуковых артыкулаў / рэдкалегія: В. А. Міхедзька [і інш.] Гомель: ГДУ імя Ф. Скарыны, 2012. – 184 с.

Гомельская область: 75 славных лет / Гомельский областной исполнительный комитет; авторы текста: Н. Н. Мезга [и др.]; ред. кол.: В. А. Дворник (общая редакция) [и др.]; фото: О. В. Белоусов [и др.] Гомель: Редакция газеты «Гомельская праўда», 2012. – 251 с.

Збор помнікаў гісторыі і культуры Беларусі. Гомельская вобласць. – Мінск: БелСЭ, 1985. – 383 с.

Ковалёв, Е. А. Деятельность белорусских музеев по спасению культурного наследия чернобыльской зоны / Е. А. Ковалёв // [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://docplayer.com/30882741-Deyatelnost-belorusskih-muzeev-po-spaseniyu-kulturnogo-naslediya-chernobylskoy-zony.html>. – Дата доступа: 16.03.2022.

Памяць: Гіст.-дакум. хроніка Брагінскага р-на. – Мінск: Мастацкая літаратура, 2003. – 750 с.

Памяць: Гіст.-дакум. хроніка Буда-Кашалёўскага р-на. У 2 кн. Кн. 2. – Мінск: БЕЛТА, 2002. – 540 с.

Памяць: Гіст.-дакум. хроніка Веткаўскага р-на. У 2 кн. Кн. 2. – Мінск: БЕЛТА, 1998. – 464 с.

Памяць: Гіст.-дакум. хроніка Гомельскага р-на. У 2 кн. Кн. 2. – Мінск: БЕЛТА, 1998. – 414 с.

Памяць: Гіст.-дакум. хроніка Добрушскага р-на. У 2 кн. Кн. 2. – Мінск: Мастацкая літаратура, 2001. – 555

Памяць: Гіст.-дакум. хроніка Ельскага р-на. – Мінск: Ураджай, 2001. – 485 с.

Памяць: Гіст.-дакум. хроніка Жлобіна і Жлобінскага р-на. – Мінск: БелЭн, 2000. – 752 с.

Памяць: Гіст.-дакум. хроніка Жыткавіцкага р-на – Мінск: Ураджай, 1994. – 767 с.

Памяць: Гіст.-дакум. хроніка Кармянскага р-на. – Мінск: Беларусь, 2003. – 462 с.

Памяць: Гіст.-дакум. хроніка Лельчыцкага р-на. – Мінск: Паліграффармленне, 2002. – 606 с.

Памяць: Гіст.-дакум. хроніка Нараўлянскага р-на. – Мінск: БЕЛТА, 1998. – 448 с.

Памяць: Гіст.-дакум. хроніка Петрыкаўскага р-на. – Мінск: Ураджай, 1995. – 636 с.

Памяць: Гіст.-дакум. хроніка Хойніцкага р-на. – Мінск: БелЭн, 1993. – 383 с.

Памяць: Гіст.-дакум. хроніка Чачэрскага р-на. – Мінск: БЕЛТА, 2000. — 622 с.

Сборник информационно-методических материалов по охране историко-культурного наследия Гомельской области / редкол.: С. В. Рязанов (гл.ред.) [и др.] – Жлобин, 2015. – 120 с.

Тэма 10. Сучасныя праекты захавання помнікаў гісторыі і культуры на Гомельшчыне.

1. Праблемы рэстаўрацыі помнікаў гісторыі і культуры.
2. Помнікі гісторыі і культуры Гомельшчыны у турыстычных праектах.
3. Праекты рэканструкцыі помнікаў гісторыі і культуры на Гомельшчыне.

Літаратура:

Габрусь, Т. В. Страчаная спадчына / Т. В. Габрусь, А. М. Кулагін, Ю. У. Чантурыя. – Мінск: Полымя, 1998. – 351 с.

Гомель: старонкі гісторыі: (да 870-годдзя першай згадкі ў летапісе): зборнік навуковых артыкулаў / рэдкалегія: В. А. Міхедзька [і інш.] Гомель: ГДУ імя Ф. Скарыны, 2012. – 184 с.

Гомельская область: 75 славных лет / Гомельский областной исполнительный комитет; авторы текста: Н. Н. Мезга [и др.]; ред. кол.: В. А. Дворник (общая редакция) [и др.]; фото: О. В. Белоусов [и др.] Гомель: Редакция газеты «Гомельская праўда», 2012. – 251 с.

Гомельский дворцово-парковый ансамбль / [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.palacegomel.by>. – Дата доступа: 16.03.2022.

Збор помнікаў гісторыі і культуры Беларусі. Гомельская вобласць. – Мінск: БелСЭ, 1985. – 383 с.

Локотко, А. И. Маршруты белорусского туризма: историко-культурные ландшафты Беларуси / А. И. Локотко. – Минск: Беларуская навука, 2018. – 319 с.

Реставрация историко-культурных ценностей: современное состояние и перспективы развития: материалы международной научно-практической конференции (Минск – Мир, 12–13 марта 2019 года) / научный редактор В. И. Прокопцов. – Мир: Замковый комплекс "Мир", 2019. – 281 с.

Сборник информационно-методических материалов по охране историко-культурного наследия Гомельской области / редкол.: С. В. Рязанов (гл. ред.) [и др.] – Жлобин, 2015. – 120 с.

Сокольская, О. Б. Ландшафтная архитектура. Основы реконструкции и реставрации ландшафтных объектов: учебное пособие / О. Б. Сокольская, В. С. Теодоронский. – Санкт-Петербург: Лань, 2018. – 328 с.